HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ס

אם לא דריש. לריבוץ: **כי היכי תנא.** שפירש מלדורסן: **היה דורס כל חמין שבעורה.** לריבוץ: **פירש.** שירא לרבות שוס דבר להשוותו למורא המקום: **כספרה כתיב בה.** כפר לעמך ישראל (דברים כא). **וקדשים.** וקדשים מסורין בהנאה שהרי מועלין בהן (ב) ולא פרכינן מי מה קדש כו' לחין מעכירין על הקיקס): **לפורי מצורע.** מכאירי בחוץ הן שהרי חוץ לעיר עשיות מצותן ולהכשיר את המצורע לבא בתוכה: **מכשיר בפנים.** אשם מצורע: **מכפר בפנים.** כל הקרבנות: **מכפר בחוץ.** עגלה ערופה: **מה בפנים עשה מכשיר למכפר.** לא חלק בין אשם מצורע לשאר אשמות: **משעת שחיטה.** נאסרת השחוטה והמשולחת מותרת כדלקמן: **משעת לקיחה.** נאסרות שחיטין עד שישלח המשולחת ויתרצה בשילוחה: **מעגלה ערופה.** מה התם מיתכפר מחייט בקדשים אף כאן מחייט: ר"ג **ועגלה ערופה מלחמי אמר רבי יוחנן כו'.** מלחימי נאסרת הוחיל ואין למיה (ב) קדושין לח קדושת מזבח ולח קדושת בדק הבית אלא היא עלמה לעריפה: **גבול שמעתי בה ושכחתי.** מלחימי נאסרת: **ירידתה נחל איתן.** הגורמת לה שם עריפה ותוסרתה: **הכח מי אית ליה גבול אחריבא.** וכיון דלילפינן לה ליסור מחייט ע"כ קיקה היא דגמרה: **לו.** רבוץ הוא: **אשר.** רבוץ הוא: **נאחר שחיטה מיבעיא.** ולמה לי קרא כשלמת להיתרא דמשולחת מיבעיא קרא אלא ליסורא דשחוטה למה לי: **ואחיש שחיטה ומכשרה לה.** עם שאר עבודות ושלא נמי תמכשר לאחר גמר מלותה: **טריפה.** פסולה לטהרת מלורע דכתיב חיות (ויקרא יד): **ונמלאת טריפה.** קס"ד כשנדק בסימנים נמלאת שנטרפה בשחיטתה דאי נטרפה מעיקרא כגון ניקב קרום של מוח או שנחתכו רוב רגליה לא סייך למיתני **יקב וזב נשים.** אין לריך להניח שתים אחרות: **והרחשוב מוסרם בהנאה.** דקס"ד שחיטה היא לאסרה לה והא לאו שחיטה היא: **אמאי מוסרם בהנאה.** דילמא בשעת קיחה רלויה היתה והיכן הותר ליסורה: **שנמלאת טריפה בבני מעים.** בשעת קיחה לא היא חזיא ולא חל עלה ליסור: **ר' יעקב אכר שחיטה שחיטה רלויה.** למלותה שתה שחיטה לאוסרה: **מחייט לא מיפסרא.** דאי אימתרא בשאר פקע ליסורה: **שאני היא.** הני תנאי סבירא להו דקאמרת דלא מיתסרא ואנא אי רבי ישמעאל דילף מכשיר ממכפר סבירא ליה דמיתסרא מחייט כמכפר: **ולאיפוך אנא.** וזה אשר לא תאכלו לנרות את המשולחת: **לא מצינו בעלי חיים שאסורים מתקיף לה רב יצחק ולא הרי** מוקלה

כפרה כתיב בה בקדשים. דכתיב (דברים כא) כפר לעמך ישראל וקדשים מסורין בהנאה שהרי מועלין בהן תימה דבכורות (דף ו.) מפיק ליה מועלו אם אין תהא קדושתה ו"ל דתרוייהו צריכי דאי מאשו כפרה ס"א דוקא מחייט לאסורה בהנאה כמו קדשים אבל נאחר עריפה מותרת כיון שנעשית מלותה[א] להכי אלטריך ועדפו אם ואי מוערפו אם לאוד ס"ל דוקא לאחר עריפה לאסורה בהנאה אבל מחייט לא להכי אלטריך כפרה[ב] אי נמי יש לומר דהא דקאמר הכא כפרה כתיב בה לא עיקר דרשא היא דהא עליהם אמר בהם כשם שקבלתי שכר על הדרישה כך קבלתי[ג] על הפרישה עד שבא רבי עקיבא ולימד את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים: בעגלה ערופה: מגלן אמרי דבי ר' ינאי[ד] כפרה כתיב בה בקדשים: ליפורי מלורע: מנלן דתנא דבי רבי ישמעאל[ה] נאמר מכשיר ומכפר[ו] מבפנים ונאמר מכשיר ומכפר[ז] מבחוץ מה מכשיר ומכפר בפנים עשה בו מכשיר במכפר אף מכשיר ומכפר האמור בחוץ עשה בו מכשיר במכפר איתמר ליפורי מלורע מאימתי אסורים רבי יוחנן אמר[ח] משעת שחיטה ור"ל אמר משעת לקיחה ר' יוחנן אמר משעת שחיטה שחיטה הוא דאסרה לה ר"ל אמר משעת לקיחה (ח)[ט]מעגלה ערופה נפקא מה עגלה ערופה מחיים אף ליפורי מלורע מחיים ועגלה ערופה גופה מאימתי[י] א"ר יוחי גבול שמעתי בה[כ] ושכחתי ונסבין חבריא לומר בירידתה לנחל איתן היא אוסרתה אי מה עגלה ערופה משעת לקיחה לא מיתסרא אף ליפורי מלורע נמי משעת לקיחה לא מיתסרי הכי השתא התם אית ליה גבול אחרינא הכא מי אית ליה גבול אחרינא איתיביה ר' יוחנן לריש לקיש[ל] כל לפור טהורה תאכלו[מ] לרבות את המשולחת וזה אשר לא תאכלו מהם לרבות את השחוטה ואי ס"ד מחיים אסורה לאחר שחיטה מיבעיא מהו דתימא מידי דהוה אקדשים דמחיים אסירי ואתיא שחיטה ומכשרה להו קמ"ל איתיביה[נ] שחטה ונמלאת טריפה יקב וזב לשניה והראשונה מותרת בהנאה ואי ס"ד מחיים אסורה הראשונה אמאי מותרת בהנאה א"ל הכא במאי עסקינן כגון שנמלאת טריפה בבני מעיה דלא חל עלה קדושה כלל איתיביה[ס] שחטה שלא באזוב ושלא בעץ ארז ושלא בשני תולעת ר'[ע] יעקב אומר[פ] הואיל והוקצה למלותה אסורה רבי שמעון אומר הואיל ונשחטה שלא כמלותה מותרת עד כאן לא פליגי אלא מר סבר[צ] שחיטה[ק] שאינה ראויה שמה שחיטה ומר סבר שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה[ר] דכולי עלמא מיהא מחיים לא מיתסרא תנאי היא דתנא[ש] דבי ר' ישמעאל נאמר מכשיר ומכפר[ת] מבפנים ונאמר מכשיר ומכפר בחוץ מה מכשיר ומכפר האמור בפנים עשה בו מכשיר במכפר אף מכשיר ומכפר האמור בחוץ עשה בו מכשיר במכפר. פי' ונקונטרס מכשיר היינו ליפורי מלורע ומכפר עגלה ערופה תימה דהכא משמע דילפינן לחסורים בהנאה מעגלה ערופה ובכריתות[ט] (דף כה.) משמע דילפינן עגלה ערופה מליפורי ויש לומר דמעיקרא לריך למילף ליפורי מעגלה ערופה דמה עגלה ערופה לכל הפחות משעת שריפה אף ליפור דמשולחת אסורה[א] דשייך בה והיינו על כרחך מחייט קודם שנמלחה[ב] וכיון דלמלמן אסור מחייט במשולחת אם כן שפיר ילף התם עגלה ערופה דנאסרת מחייט מליפור המשולחת ומאחר כך ילפינן ליפור השחוטה דנאסרה אף מחייט משעת לקיחה מעגלה ערופה: סרי

מסורת הש"ס (המשך)

(ב) [פסחים כב: וש"נ], ג) בכורות ו: ב"ק מג: פסחים כב: [וגיבמ יג. ע"ש], ג) [בכמ"א נוסף: שכר, וכ"ה בב"ק וכפסחים], ד) ע"ז כט: מולין יח. [זבחים ע: מגילה כא.], ה) מולין קמ. כריתות כה. ע"ש, ו) [בכמ"א: בפנים], ז) [בכמ"א: מחון], ח) מולין כפ., ט) [ע' מולין שם], י) ג"ז שם זבחים ע: כריתות כה., כ) ע' תוס' מולין כפ ב"ק ע"ש, ל) [בכ"א בפנים], מ) נגעים פי"ד מ"ה, נ) מוספתא לנגעים פ"ח ה"ח ע"ש, ס) [בכמ"א: עקיבא], ע) כתובות לד. ב"ק עח. מולין פ. פד., פ) [בכמ"א נוסף: אלא], צ) מולין קמ. כריתות כה.], ק) [בכ"א בפנים], ר) ע"ז נד:, ש) עיין במ"ש ורש"א, ת) [ב"ק סג ע"ב], א) [בדפו"ר: קדוש', ויתכן לע"ל קדושים], ב) [ע' מולין קמ ע"ב], ג) [שם מב ע"ב], ד) [שם סו ע"ב], ה) [ע' תוס' הרא"ש ד"ה חזר בו], ו) [בדברים כא, ד], ז) [ע"ע תוס' ע"ז כט: ד"ה כפרה וכמולין פב. ד"ה ר"י יעקב], ח) [בפסחים כד:], ט) ע"ז לא. ד"ה ר"ל אמר משעת לקיחה], י) [ע"ע תוס' ב"ק ד"ה ר"ל], כ) [שם], ל) [ועי' תוס' כריתות כה ע"ב ד"ה ומולין פב ע"ב ד"ה גמר],

הגהות הב"ח

(ח) גמ' משעת לקיחה קיחה קיחה מעגלה ערופה. נ"ב כ"ה בפ"ק [ע' מהרש"ל]: (ט) תוס' ד"ה שחטה וכו' קרוס של מוח לו נחתכו וכו' שחיטה ולא מקודס:

מוסף תוספות

א. דאין לך דבר שנעשית מלותו ומועלין בו [יומא נט:]. תוס' ע"ז כט: דומיא דשחיטה בקדשים כדאמר בסמוך. ויקצ"ל. ב. כתיב בקדשים דמיתסרי אף מחיים. תוס' ע"ז כט: ג. ואין לומר ליפורי דעלמא דאם כן ליתני נמי שורים הנסקלים. תוס' טוף. ד. ויש בה מצות הודדה. תוס' הרא"ש. ה. ומי לא עסקינן שהם כבר אצלו. שם. ו. היינו הפרשה כדאמרינן אין הקינין מתפרשין אלא בלקיחת בעלים או בעשית כהן. שם. ז. דסיון דגלי לן קרא דשחוטה מיתסרא סברא הוא דגם המשולחת שתאסר עד השילוח שסברא הוא ששתיהן שוות עד גמר מצוותן. תוס' כריתות כה. ח. הלכך שחוטה נמי תיאסר בהנאה. תוס' שם. ט. גבי פלוגתא דעגלה ערופה מתי נאסרת רב המנונא אמר מחיים רבה אמר לאחר מיתה ודחיק לאשכוחי תנא כרב המנונא ומייתי לה מהכא דגמיר מכשיר ממכפר. תוס' הרא"ש. י. דשני ליפורים גמר ממכפר אפילו המשולחת. שם. כ. דלאחר שילוח שריא כדאמרינן בשמעתין. שם.

עין משפט נר מצוה

קסבט א מיי' פי"ג מהל' טומלת לרעת הל"ז:
קע ב מיי' פ"י מהל' רוצח הל"ו:
קעא ג מיי' פי"ג מהל' טומלת לרעת הל"ז:
קעב ד ה ו מיי' שם הלכה ז:

תורה אור השלם

1. אֵת יְיָ אֱלֹהֶיךָ תִּירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד וּבִשְׁמוֹ תִּשָּׁבֵעַ: דברים ו יג
2. כָּל צָפּוֹר טְהוֹרָה תֹּאכֵלוּ: דברים יד יא

תום' ר"י הזקן

כפרה. כפר לעמך ישראל [דברים כא, ח], וקדשים אסירי בהנאה. **צפורי מצורע.** מכשיר בחוץ הם שהרי חוץ לעיר נעשית מצותה להכשיר המצורע לבא אל המחנה. **מכשיר בפנים.** אשם מצורע. **מכפר בפנים.** כל הקרבנות. **מכפר בחוץ.** עגלה ערופה. המשולחת. אחת מהצפרים שהיה משלח שמותרת דכל ריבויא הוא. השחוטה. שאסורה.

מוסף רש"י

את לא דריש. לריבוץ דכפר לה כשמעון העמסוני שפירש כל חמיס שבעורה לרבות, כיון שהגיע לאת ה' אלהיך תירא, מאי מה לריבוץ אלא לרבות תלמידי חכמים. **כפרה כתיב בה בקדשים.** כפר לעמך ישראל, מה קדשים מסורין בהנאה אף היא מחוסרת בהנאה (חולין יא. וכעי"ז ע"ז כט:). **נאמר מכשיר ומכפר מבפנים ונאמר מכשיר ומכפר מבחוץ.** מכשיר בפנים, מאשם מלורע ומחוסרי כפרה חזקין ויולדות שאין נאין אלא להכשירן בקדשים: מכפר בפנים, כל חטאות ואשמות, מכשיר בחוץ, ליפורי מלורע שהן לטהר, מכפר בחוץ, שעיר המשתלח (חולין קמ.). ועגלה ערופה (בריתות כה.). **עשה בו מכשיר בכפכר.** אשם מלורע כשאר חטאות ואשמות (בריתות כה.). **אף מכשיר ומכפר האמור בחוץ עשה בו מכשיר.** ליפורי מלורע לשחוטין בהנייה מחייס, בכפכר. כשעיר המשתלח ועגלה ערופה (שם). **משעת שחיטה.** ונאסרת שחוטה אבל המשולחת מותרת לכתיב (ויקרא יד) ושלח את הלפור החיס וגו', ולא תאסר תורה שלח לקקלה (חולין פב.). **משעת לקיחה.** ומניין נאסרות על שילוח (שם). **מה עגלה ערופה.** שנאמר בה קיחה, ולקחו זקני העיר ההיא עגלת בקר, בקר לאחר מחייס, אף ולקח למטהר אתי לפרים חיוס, לאחר מחייס, ומיטו עגלה ערופה יש לה גבול ליאסר בירידתה לנחל

(שם). גבול שמעתי. מלימתי נאסרת (שם). וזבחים ע: וכריתות כה.). ונסבין חבריא. ומכורין התלמידים מלעתה (זבחים ע:). **וזה אשר לא תאכלו מהם.** ימיל הוא, מהם מן הטהורין, דהא מטהורין דלעיל מיבעי קאי, **לרבות את השחוטה.** אבל המשולחת מותרת דלא אתמר בה אלא שילוח בה מחייט, ושילוח דמחייט לא אתמר אלא בשחוטה. **בני מחם,** מלא ולא מותר (חולין קמ.).